

## Vragenlijst Sociaal

- 1 Steunt uw gemeente, gedurende deze collegeperiode, een 'jongerenraad' of een ander concreet en structureel initiatief om jongeren te betrekken bij de gemeentelijke politiek? Verreweg de meeste gemeenten geven vorm aan jongerenbeleid. Maar welke inspanningen levert de gemeente daadwerkelijk om jongeren te betrekken bij de besluitvorming in de politiek. Veel besluiten worden immers genomen via de gemeenteraad die voor jongeren grote gevolgen hebben. De interesse bij jongeren voor lokale en nationale politiek neemt af. Dit is zorgelijk. Indien jongeren niet betrokken zijn bij 'duurzame ontwikkeling' bestaat het risico dat maatregelen worden genomen waarvoor geen draagvlak bestaat.  
Het Instituut voor Publiek en Politiek heeft een methode ontwikkeld voor het instellen van een jongerenraad: <http://www.publiek-politiek.nl/projecten/jongeren/jongraad.html> ja/nee 2
- 2 Zijn de jongeren uit uw gemeente direct betrokken bij het ontwikkelen van het jongerenbeleid? Ruim 90% van de gemeenten heeft een nota jongerenbeleid liggen. Dat is positief, maar degenen die het beste kunnen beoordelen of die nota ook werkelijk relevant is voor jongeren zijn de jongeren zelf. Daarom is het belangrijk dat jongeren bij het vorm geven van dit beleid ook uitdrukkelijk betrokken zijn. Dan gaat het om het direct betrekken van jongeren bij de beleidsvragen. Dus om een inventarisatie van wat 'leeft' bij de jongeren maar ook om discussies over de verschillende oplossingen die jongeren kunnen voorstellen en conclusies die daaruit worden getrokken voor het beleid ja/nee 2
- 3 Geeft uw gemeente in deze collegeperiode vorm aan beleid op het gebied van nieuwkomers? Dat lijkt niet voor elke gemeente een logische vraag want niet overal zijn groepen allochtonen in zulke getale aanwezig dat daarvoor 'beleid' ontwikkeld moet worden.... Althans zo lijkt het tenminste. In grote gemeenten met een significant percentage allochtonen (meer dan 5%) moet er echt een beleidsdocument zijn waarin een analyse is gemaakt van de condities waarin nieuwkomers (migranten/vluchtelingen) leven. Maar ook vragen over scholing en werkgelegenheid en integratie moeten hierin zijn uitgewerkt. Er moet dan binnen de gemeente ook iemand aanspreekbaar zijn. In gemeenten waar het percentage lager is dan 5% zult u op z'n minst een antwoord moeten krijgen over het 'inburgeringsbeleid'. Het is namelijk zo dat elke 'nieuwkomer' uit het buitenland een inburgeringsplicht heeft. De gemeente onderzoekt hun individuele situatie omtrent onderwijs, kennis van de buurt en van voorzieningen. De migrant of vluchteling heeft dan ook de plicht om daaraan mee te werken, bv. door het volgen van onderwijs Nederlands als tweede taal. De gemeente zal dus op z'n minst moeten aangeven 'wie' dat binnen de organisatie doet en of er inderdaad contacten zijn met het sociaal werk en de onderwijsinstellingen om in een dergelijke situatie begeleiding te geven. Voor meer informatie:  
· [Over inburgering kunt u veel informatie krijgen via het inburgernet](#) ja/nee 1
- 4 Geeft uw gemeente in deze collegeperiode expliciet aandacht aan de problematiek van uitgeprocedeerde vluchtelingen? Het onderwerp 'uitgeprocedeerde vluchtelingen' staat hoog op de agenda van veel gemeenten. De meeste vluchtelingen zullen immers te horen krijgen dat geen 'status' krijgen en vervolgens worden ze op straat gezet en waarna uitgeprocedeerde vluchtelingen zelf beslissen om in Nederland te blijven, zonder dat zij kunnen beschikken over huisvesting en gezondheidszorg. Dat betekent dat we worden geconfronteerd met een snel groeiende groep 'onthemden'. We vragen hier niet óf de gemeente ja/nee 2

besluit tot een tijdelijke opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Het antwoord op die vraag hangt sterk af van de omstandigheden. Wél is het van belang dat er expliciet aandacht wordt besteed aan dit probleem en de discussie op zowel ambtelijk als politiek niveau aan de orde komt. Dus er moet een notitie geschreven zijn die de problematiek beschrijft en een serieus debat in de gemeenteraad zijn geweest. Dan weten we in ieder geval dat de politiek zich iets van deze problematiek aan trekt.

Het Anne Frankhuis heeft een heel inzichtelijke verhaal gemaakt over illegaliteit en vooroordelen (<http://www.dds.nl/overig/annefrank/vooroord.html#2>). Een onderzoek naar illegalen geeft een goed overzicht over de belangrijkste beleidsvragen (<http://www.klvma.nl/Project/Mensen/index.htm>)

- 5 Heeft uw gemeente een door de raad goed gekeurd Emancipatie-beleid dat na 1997 is bijgesteld? ja/nee 2
- Emancipatie is een ingewikkeld begrip. Het is sterk verbonden met de positie van vrouwen. Maar het gaat evenzeer op voor andere groepen in de samenleving zoals gehandicapten en migranten. De meeste informatie betreft echter de positie van vrouwen. Vrouwen zijn nog steeds ondervertegenwoordigd in hogere functies en nemen het grootste aandeel in de zorgtaken voor hun rekening. De gemeente heeft hierin een verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld door de situatie in kaart te brengen (een inventarisatie) en samen met deskundige organisaties zorg te dragen voor een verbetering van de positie van vrouwen in het eigen bedrijf en in de gemeente. Het minste wat de gemeente kan (en zou moeten) doen is voor haar eigen bedrijf zorg dragen voor een goed emancipatiebeleid. Dat moet wel een beleid zijn dat na 1995 is bijgesteld. Want gemeenten werken met een beleidscyclus van vier jaar en oudere nota's vragen om bijstelling naar nieuwe kennis. Ook dat geeft aan dat het een prioriteit is en blijft bij de gemeente. Voor meer informatie:
- [Het VNG steunt initiatieven gericht op emancipatie](#)
  - [Emancipatienet is een zeer goed opgebouwd emancipatienetwerk op internet waar u en de gemeente zeker veel inspiratie kunnen op doen](#)
- 6 Wordt er bij het personeelsbeleid van uw gemeente uitdrukkelijk zorg gedragen voor de samenstelling van het personeel opdat die een evenredige afspiegeling is van de lokale samenleving? ja/nee 2
- Vanuit het oogpunt van diversiteit in onze samenleving, kwa samenstelling van de bevolking, is personeelsbeleid belangrijk. In sollicitatieprocedures moet hiervoor aandacht zijn. Maar ook in opleiding en begeleiding kan daar aandacht aan besteed worden. De gemeente dient te weten wat de samenstelling van het personeel is. Vaak schort het daar aan. Voor meer informatie:
- [Net als bij de vraag over emancipatie-beleid verwijzen we hier graag naar 'emancipatienet' op het internet](#)
- 7 Krijgen de volgende drie groepen in ieder geval categoriale bijzondere bijstand van de gemeente: a) langdurige minima, b) minima met kinderen en c) ouderen met een minimum inkomen? ja/nee 2
- Het geven van bijzondere bijstand kan op verschillende manieren. Voor een aantal categorieën kan gesteld worden dat ze allemaal in dezelfde bijzondere omstandigheden verkeren. Daarom is geen individuele toetsing nodig voor juist die groepen die het nodig hebben. Dit zijn minima die al langer dan drie jaar van een minimum inkomen moeten rondkomen, minima met kinderen en ouderen met een minimum inkomen. Er zijn veel informatiebronnen over armoedeproblematiek: Sjakuus ([www.sjakuus.nl](http://www.sjakuus.nl)) is een belangrijke bron van informatie met veel verwijzingen naar andere websites, zoals die van de 'Arme kant van Nederland'. Er is een landelijk transferpunt over

- gemeentelijk armoedebeleid (<http://www.transferpunt.nl/>) met veel verwijzingen naar specifiek gemeentelijk beleid.
- 8 De gemeente maakt het aanvragen van kwijtschelding van gemeentelijke lasten eenvoudiger door a) bijstandsgerechtigden ambtshalve kwijtschelding te verlenen en b) meerjarige kwijtschelding te verlenen (met inkomenstoets). ja/nee 2
- 9 De gemeente staat toe dat drie groepen wat kunnen bijverdienen, bovenop hun bijstand. Het gaat om a) gedeeltelijk arbeidsgeschikten, b) langdurig werklozen en c) alleenstaande ouders met (alleen) kinderen van vijf jaar of ouder. Deze zogenaamde 'vrijlatingsregeling' is belangrijk omdat de genoemde groepen bij een klein baantje niet direct de inkomsten hoeven af te trekken van hun bijstand. Dat is van groot belang om groepen die qua inkomen het moeilijk hebben toch wat meer ruimte te geven terwijl ze tegelijk de kans krijgen/houden om economische activiteiten in de samenleving te ontwikkelen. De gemeente scoort hier als alle drie de categorieën tot de vrijlatingsregeling worden toegelaten. ja/nee 2
- 10 De gemeente bewaakt de kwaliteit van het minima-beleid door de volgende drie maatregelen: a) overleg met een klantenraad, b) een minima-effect-rapportage en c) nieuwe technieken zoals bestandskoppeling of een scan. De gemeente kan wel zeggen dat ze alle minima probeert te bereiken, maar hoe doet ze dat? En worden de resultaten ook gemeten? Om een beeld te krijgen van de problematiek is op z'n minst structureel overleg noodzakelijk met o.a. vertegenwoordigers van bijstandsgerechtigden. Tegelijkertijd moet de gemeente ook weten hoe groot de groep nu werkelijk is en wat de invloed is van het gevoerde beleid. Een methode hiervoor is de minima-effectrapportage van het NIBUD, maar er zijn natuurlijk ook andere methoden. Ook zal er naar innovatieve manieren gezocht moeten worden om mensen echt te bereiken. Bijvoorbeeld door het koppelen van bestanden of door het persoonlijk bezoeken van mensen met een minimuminkomen. Pas als een gemeente dit hele pakket uitvoert waarderen we dit met een score. ja/nee 2
- 11 Maakt de gemeente gebruik van lokaal beschikbare gegevens om het beleid t.a.v. de 'armoedeval' te bepalen? De 'armoedeval' is een ingewikkeld probleem. Mensen die in een uitkeringssituatie zitten kunnen allerlei ondersteuning krijgen, zoals kwijtschelding, steun voor onderwijsvoorzieningen en bijzondere bijstand. Maar als de betrokkene een baan krijgt en net uit de bijstand weg kan komen, dan valt deze ondersteuning vaak weg, met als gevolg dat het netto inkomen lager is. Je verdient dus minder met een betaalde baan als in de uitkering. Dit heet de armoedeval. Er zijn veel mogelijkheden om die 'armoedeval' aan te pakken. Bv. door het treffen van een overgangsregeling voor mensen die langdurig een uitkering ontvingen waardoor ze gedurende een periode een deel van hun rechten behouden. Gemeenten dienen dat goed te inventariseren, want er is geen eenduidig verhaal te maken voor heel Nederland. Alle gemeenten hebben immers specifieke regelingen. Daarom moet de gemeente werkelijk berekenen om hoeveel mensen het gaat en wat het meest effectieve beleid t.a.v. de armoedeval is. Er is een onderzoeksinstituut dat hierop

12 De gemeente vergoedt schoolkosten voor scholieren in het voortgezet onderwijs als het gezin op het sociaal minimum zit	<p>gespecialiseerd is: <a href="http://www.coelo.nl">www.coelo.nl</a> .</p> <p>De overheid moet zorgen dat kinderen en jongeren vrijheid in schoolkeuze (type, plaats etc.) hebben en dat de kosten die deze keuze met zich mee brengt, niet ten laste komen van het veel te krappe gezinsbudget van mensen die een laag inkomen hebben.</p>	ja/nee 2
13 Hanteert de gemeente voor álle beleidsterreinen een integraal gehandicaptenbeleid?	<p>Dit komt tot uitdrukking in o.a. een aparte paragraaf bij alle grote beleidsdocumenten waarin aandacht aan de gevolgen en mogelijkheden voor gehandicapten wordt besteed. De wet geeft aan dat de reikwijdte van cliëntenparticipatie het integraal gemeentelijk gehandicaptenbeleid dient te zijn. Dat is niet zo makkelijk. Het gehandicaptenbeleid is breed, en zou ook chronisch zieken moeten betrekken en de relatie met ouderenzorg moeten leggen. Het is nodig om op ieder terrein waarop de gemeente actief is expliciet aandacht te vragen voor de behoeften en mogelijkheden van verschillende groepen van mensen met beperkingen. De gehandicaptenraad stelt dat dit zou kunnen door bij iedere beleidsnotitie een paragraaf op te nemen met de vraag “Wat zijn de effecten van bepaalde beleidsbeslissingen op mensen met een handicap of chronische aandoening?” Daarbij zou het goed zijn als iemand aangesteld wordt om ervoor te zorgen dat dit samenhangend beleid ook tot stand komt.</p> <p>Veel informatie is te verkrijgen bij de Gehandicaptenraad (<a href="http://www.gehandicaptenraad.nl">www.gehandicaptenraad.nl</a>)</p>	ja/nee 2
14 Heeft de gemeente een volkshuisvestingsplan	<p>Een volkshuisvestingsplan is een breed opgezet plan, gebaseerd op een analyse van de woningbehoefte. De gemeente analyseert allerlei ontwikkelingen (demografische, sociaal en economisch) om in te kunnen spelen op voorzieningen, werkgelegenheid, verkeer en vervoer, aspecten van milieu en ruimtelijke ordening en de samenstelling van buurten.</p>	ja/nee 1
15 Neemt dit plan de belangen van de bewoners als uitgangspunt?	<p>Dit moet blijken uit een inventarisatie van belangen maar ook uit het betrekken van bewoners of organisaties bij het opstellen van het plan? De belangen van de bevolking laten zich niet zomaar presenteren. Dat vraagt een onderzoek naar de samenstelling van de bevolking en de wensen van de verschillende groepen. Ook vergt het een gedegen blik in de toekomst, want volkshuisvesting betekent vooruitzien. Hoe is de bevolking over 20 jaar samengesteld en is wat we nu bouwen dan nog wel zo nuttig of wenselijk?</p>	ja/nee 2
16 Hanteert de gemeente normen om het voorzieningenniveau in wijken of dorpskernen op peil te houden?	<p>Met normen worden ‘meetpunten’ bedoeld, zoals de afstand van basisvoorzieningen tot de woningen en de spreiding van de basisvoorzieningen. Is het beleid erop gericht dat iedereen kan beschikken over basisvoorzieningen? Bijvoorbeeld door het stimuleren van kleine winkelcentra in de diverse wijken en wijkposten voor sociaal werk en gezondheidszorg? Is er bijvoorbeeld in een straal van 500 meter van elke woning een basissupermarkt Voor iedereen is het belangrijk dat er voorzieningen zijn in de buurt zoals een arts, een winkel met groenten, kruidenierswaren, vlees en brood en een postkantoor.</p>	ja/nee 2
Maximumscore		30

Ingevuld voor de gemeente .....door

Naam

Organisatie

Straat

Telefoon

Postcode

Fax

Plaatsnaam

E-mail

Correctie op de vragenlijst : Maximaal + of – 4 punten

Toelichting

--

Contactambtenaar:

Naam

Afdeling

Telefoon

Adres